

FOSEN NATURVERNFORENING

Adr. : Ytre Ringvei 32, 7100 Rissa Tlf. : 73851430

- foreningen for et bredt, helhetlig og aktivt naturvern på Fosen-

Vår ref.: F.6.mø3

Deres ref.: 2019/6554 2019/2922

Dato: 03.06.20

**INDRE FOSEN KOMMUNE
RÅDHUSVEIEN 13
7100 RISSA**

Vedrørende bruk og håndtering av gummidekke på fotballbaner og lekeplasser i Indre Fosen kommune.

Det er anlagt mange fotballbaner og lekeplasser den senere tid med utstrakt bruk av gummigranulat og gummibark som støtdempende underlag. Dette kan i første omgang virke godt med hensyn til bruksegenskaper og sikkerhet. Fra flere hold kommer det imidlertid bekymringsmeldinger om hensynet til helse og miljø er ivarettatt.

Foreldre til barn som har oppholdt seg på slike områder har sendt bekymringsmelding om at klær, sko og hud blir svarte etter berøring med gummistoffet og ved klatring i lekeapparatene. Det er avsatt svart farge på klatretauene som barna holder i, og dette kommer på hendene som igjen puttes i munnen, det avgis farge til klær og sko og til tider er det en slags stram gummilukt. Fargen er vanskelig å fjerne fra klær og sko. Dette virker ikke betryggende i barnas daglige lekemiljø. Barn er spesielt følsom for miljøgifter da de ennå ikke er ferdigutviklet, spesielt gjelder det immunforsvar og hjerne. Dette ble besvart fra ansvarlig hold med at lekeplassutstyret er sikkerhetsgodkjent, og at det ikke var planer om utskifting. Det ble imidlertid informert om at en skulle forsøke å vask ren apparatene og underlaget. Dette til tross så er situasjonen nå den samme med avfarging av gummien og belegget på klatretauene.

Hele 90% av gummigranulatet stammer fra gamle bildekk og noe granulat kommer fra utlandet med mindre krav til miljødeklarerings. Årlig forsvinner opptil 3 000 tonn gummigranulat fra de ca. 1 850 norske kunstgressbaner, fra en enkelt kunstgressbane kan det forsvinne 3 – 5 tonn årlig. Hele 90% av landets kunstgressbaner bruker gummigranulat. Gummigranulat er, nest etter bruk av bildekk på vei, den største kilden til plastforurensning fra den norske landjord. Dette ender opp som mikroplast. Myndigheten har forsøkt å få plass et regelverk for oppsamling fra januar 2019, men noe forbud mot bruk av gummigranulat lar vente på seg selv om det må være målet. Og det fins gode miljøvennlige alternativ.

I følge Fagtidsskrift for miljø, helse og samfunn 2/10 inneholder gummibeleget 63 ulike helse- og miljøskadelige stoffer som hver for seg eller i blanding kan påvirke immunforsvar, arveanlegg og virke kreftfremkallende. Noe forsvinner i gassform til lufta i nærmiljøet, noe forsvinner til underliggende jord og nærmeste vassdrag, og noe kommer over på de som bruker utstyr og baner. Stoff som kommer på hud tas lett opp gjennom huden.

Mens EU ønsker et totalforbud fra 2022 mot bruk av gummigranulat som innfyll i kunstgressbaner, velger Norge å regulere miljøgiftene med strengere kontroll av driften. Det er helt asynkront med samfunnsutviklingen. Innfyllsmateriale som inneholder mikroplast kan bli faset ut i nær framtid og må erstattes med sand og biofyll.

Det er ikke lenge siden en drev med storoppyrdding av forurenset jord i barnehager og ved lekeplasser for å fjerne forurenset jord og CCA- trykkimpregnert trevirke rundt sandbasseng. Mens vi fjerner en forurensningskilde i barnas lekemiljø, setter vi inn en ny som kanskje er verre.

Når gamle kunstgressbaner skal skiftes ut oppstår et nytt problem. Dette er spesialavfall som ikke kan håndteres ved det lokale renovasjonsselskapet, og det bør heller ikke brennes. Eneste aktør som gjenvinner kunstgressbaner er Re-match i Herning i Danmark, men på grunn av kostnadene ved dette så havner mye på illegale veier.

Vi har henvendt oss til kommunen flere ganger, første gang 06.03.19, om anslagsvis 20 sundrevne, ulovlig deponerte storsekker med gummigranulat ved CTM Lyng Vanvikan. Kommunen mente at dette var ordnet og at de etter avtale skulle leveres lokalt mottak. Det ble hevdet at kommunen hadde en god dialog med idrettslagene når det gjaldt gummigranulat. Det hadde også vært et tema hos Indre Fosen idrettsråd. Til tross for dette ser vi at sekkene med gummigranulat fremdeles ligger ved sjøkanten hos CTM Lyng. Eneste forandringen er at de har blitt enda mer sundrevne, og at innholdet er blitt mindre, da det har blitt tatt av vær og vind. Fosen Renovasjon opplyste for en tid tilbake at de har fått spørsmål om gummigranulatet, men at de foreløpig bare har bedt om opplysninger om mengde, transportmuligheter osv. for å avgjøre hvordan de videre skulle håndtere det.

På bakgrunn av dette vil vi be kommunen svare på følgende:

1. Gummigranulatet og gummibarken på fotballbanene og ved lekestativene (eks. ved Åsly, kommunehuset osv.) kan virke godt som støtdempende underlag, men bør ikke bekymringsmeldingene og kjennskapet til alle de helse- og miljøfarlige stoffene i barnas hverdag, hensynet til sko og klær og hensynet til miljøet, føre til at tiltak med utskifting til miljøvennlig erstatning settes i verk snarest?
2. Har kommunen satt i verk tilfredsstillende tiltak for å redusere forurensningen med mikroplast fra kunstgressbanene? Dette kan dreie seg om dreinsvann, overvann, snødeponier, gjenbruk, fysiske barrierer rundt banene, definerte innganger der spillerne får rensset av seg granulatet etter trening.
3. Har kommunen tenkt å ta et initiativ for snarest å få ordnet med transport av de sundrevne storsekkene ved CTM i Vanvikan til et godkjent deponi? De kan ha ligget der i snart to år.

Med hilsen
Fosen Naturvernforening

Magnar Østerås

Esther Haaverstad

Kopi: Fylkesmannen